

32004D0573

2004 8 6

EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

L 261/28

TARYBOS SPRENDIMAS 2004/573/EB

2004 m. balandžio 29 d.

dėl jungtinių skrydžių organizavimo, iš dviejų ar daugiau valstybių narių teritorijos išsiunčiant trečiųjų šalių piliečius, kurių atžvilgiu priimti atskiri įsakymai dėl išsiuntimo

(2004/573/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 3 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Italijos Respublikos iniciatyvą ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) 2002 m. vasario 28 d. Tarybos patvirtintame išsamiaje kovos su nelegalia imigracija ir prekyba žmonėmis Europos Sąjungoje ⁽²⁾ plane, kuris remiasi 2001 m. lapkričio 15 d. Komisijos komunikatu Tarybai ir Europos Parlamentui dėl bendros politikos dėl nelegalios imigracijos, teigiama, kad readmisijos ir grąžinimo politika yra sudedamoji ir esminė kovos su nelegalia imigracija dalis. Tuo tikslu šis išsamus planas pabrėžia būtinybę akcentuoti daug praktinių priemonių, įskaitant bendrų principų nustatymą ir valstybių narių bendradarbiavimą įgyvendinant grąžinimo priemones. Todėl reikia patvirtinti bendrus grąžinimo tvarkos nuostatus.
- (2) 2002 m. birželio 13 d. Tarybos patvirtintas Europos Sąjungos išorinių sienų valdymo planas, kuris remiasi 2002 m. gegužės 7 d. Komisijos komunikatu Tarybai ir Europos Parlamentui „Siekiant integruoto Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų valdymo“, numato racionalias repatrijavimo operacijas, kaip vieną iš priemonių ir veiksmų siekiant Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų integruoto valdymo.
- (3) 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos patvirtinta Grąžinimo veiksmų programa, kuri remiasi 2002 m. balandžio 10 d.

Komisijos žaliaja knyga dėl Bendrijos nelegalių gyventojų grąžinimo politikos, taip pat 2002 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatu Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Bendrijos nelegalių gyventojų grąžinimo politikos, atsižvelgdama į pagerėjusią operatyvinių valstybių narių bendradarbiavimą, kaip vieną iš veiksmų ir priemonių rekomenduoja, kad valstybėje narėje nelegaliai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimas būtų kuo veiksmingesnis, jungtinių skrydžių organizavimui dalijantis turima baze.

- (4) Jungtinių skrydžių organizavimo srityje svarbu išvengti Bendrijos nedalyvavimo.
- (5) Nuo 2004 m. gegužės 1 d. Taryba daugiau negali veikti valstybės narės iniciatyva.
- (6) Taryba išnaudojo visas galimybes, kad laiku gautų Europos Parlamento nuomonę.
- (7) Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis Sprendimas turi būti priimtas be Europos Parlamento nuomonės.
- (8) Valstybės narės turi įgyvendinti šį sprendimą deramai gerbdamos žmogaus teises ir pagrindines laisves, ypač 1950 m. lapkričio 4 d. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, 1984 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą, 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvenciją ir jos 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolą dėl pabėgėlių statuso, 1989 m. lapkričio 20 d. Vaiko teisių konvenciją ir 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Sąjungos pagrindinių laisvių chartiją ⁽³⁾.

⁽¹⁾ OL C 223, 2003 9 19, p. 3.

⁽²⁾ OL C 142, 2002 6 14, p. 23.

⁽³⁾ OL C 364, 2000 12 18, p. 1.

- (9) Šis sprendimas turi būti taikomas nepažeidžiant tiesiogiai susijusių tarptautinių dokumentų išsiuntimo oro transportu srityje, tokių kaip 1944 m. Čikagos konvencijos dėl Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) 9 priedas ir tiesiogiai susiję Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) dokumentai.
- (10) Neįpareigojančios Bendrosios gairės dėl jungtinio išsiuntimo oro transportu saugos taisyklių turėtų pateikti naudingas rekomendacijas įgyvendinant šį sprendimą;
- (11) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir todėl jis nėra jai privalomas ar taikomas. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad šis sprendimas remiasi Šengeno *acquis* pagal Europos bendrijos steigimo sutarties trečios dalies IV antraštinės dalies nuostatas, pagal minėto protokolo 5 straipsnį per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai Taryba priims šį sprendimą, Danija turi nuspręsti, ar jį įgyvendins savo nacionalinėje teisėje.
- (12) Kalbant apie Islandijos Respubliką ir Norvegijos Karalystę, ši direktyva plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kaip apibrėžta 1999 m. gegužės 18 d. Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės sudarytame susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽¹⁾, priklausančias 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant tą susitarimą ⁽²⁾ 1 straipsnio C punkte nurodytai sričiai. Dėl minėto susitarime nurodytos tvarkos iš šio sprendimo kylančios teisės ir pareigos taip pat turi būti taikomos toms dviem valstybėms ir jų santykiams su Europos bendrijos valstybėmis narėmis, kurioms šis sprendimas skirtas.
- (13) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį šios valstybės narės pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tikslas

Šio sprendimo tikslas yra koordinuoti bendrą trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu priimti atskiri įsakymai dėl išsiuntimo,

⁽¹⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁽²⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

išsiuntimą oro transportu iš dviejų ar daugiau valstybių narių (toliau – trečiųjų šalių piliečiai).

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šiame sprendime:

- „trečiosios šalies pilietis“ reiškia bet kurį asmenį, kuris nėra Europos Sąjungos valstybės narės, Islandijos Respublikos ar Norvegijos Karalystės pilietis;
- „organizuojančioji valstybė narė“ reiškia valstybę narę, kuri yra atsakinga už jungtinių skrydžių organizavimą;
- „dalyvaujančioji valstybė narė“ reiškia valstybę narę, kuri dalyvauja organizuojančios valstybės narės organizuojamuose jungtiniuose skrydžiuose;
- „jungtinis skrydis“ reiškia trečiosios šalies piliečių transportavimą, kurį atlieka šiam tikslui parinktas oro vežėjas;
- „išsiuntimo operacijos“ ir „jungtiniai išsiuntimai oro transportu“ reiškia visą veiklą, kuri reikalinga siekiant sugrąžinti trečiųjų šalių piliečius, tame tarpe transportavimą jungtiniais skrydžiais;
- „lydintieji asmenys“ reiškia apsaugos personalą, atsakingą už trečiųjų šalių piliečių palydėjimą į jungtinius skrydžius, už sveikatos priežiūrą atsakingus asmenis ir vertėjus.

3 straipsnis

Nacionalinės valdžios institucijos

Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinės valdžios instituciją, atsakingą už organizavimą ir (arba) dalyvavimą jungtiniuose skrydžiuose, ir praneša susijusią informaciją kitoms valstybėms narėms.

4 straipsnis

Organizuojančiosios valstybės narės uždaviniai

1. Kai valstybė narė nutaria organizuoti jungtinį skrydį, kuriame gali dalyvauti kitos valstybės narės, kad išsiųstų trečiosios šalies piliečius, ji informuoja tų valstybių narių nacionalinės valdžios institucijas.

2. Organizuojančiosios valstybės narės nacionalinės valdžios institucijos imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų tinkamą jungtinio skrydžio atlikimą. Visų pirma jos:

- parenka oro vežėją ir kartu su juo nustato visas susijusias jungtinio skrydžio išlaidas, prisiima susijusius sutartinius įsipareigojimus ir užtikrina, kad jis imtųsi visų jungtinio skrydžio įvykdymui būtinų priemonių, įskaitant atitinkamos pagalbos teikimą trečiųjų šalių piliečiams ir lydintiesiems asmenims;

- b) prašo ir gauna iš trečiųjų tranzito ir paskirties šalių leidimus, būtinus jungtinių skrydžių atlikimui;
- c) pasinaudoja ryšiais ir tinkamai suderina jungtinių skrydžių organizavimą su dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis;
- d) nustato darbo tvarką bei procedūras ir, susitarusi su dalyvaujančiosiomis valstybėmis narėmis, pagal išsiunčiamų trečiųjų šalių piliečių skaičių nustato reikiamą lydinčiųjų asmenų skaičių;
- e) sudaro visus atitinkamus finansinius susitarimus su dalyvaujančiosiomis valstybėmis narėmis.

5 straipsnis

Dalyvaujančiosios valstybės narės uždaviniai

Nusprendusi dalyvauti jungtiniame skrydyje, valstybė narė:

- a) praneša organizuojančiosios valstybės narės nacionalinės valdžios institucijoms apie savo ketinimą dalyvauti jungtiniame skrydyje, nurodyma išsiunčiamų trečiųjų šalių piliečių skaičių;
- b) kiekvienam išsiunčiamam trečiosios šalies piliečiui parūpina pakankamą lydinčiųjų asmenų skaičių. Jei lydinčiuosius asmenis turi paskirti tik organizuojančioji valstybė narė, kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė užtikrina bent dviejų atstovų buvimą orlaivyje. Atstovai, kurių statusas toks pat kaip lydinčiųjų asmenų, atsako už trečiųjų šalių piliečių, už kuriuos jie yra atsakingi, perdavimą paskirties šalies valdžios institucijoms.

6 straipsnis

Bendri uždaviniai

Organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė:

- a) užtikrina, kad kiekvienas trečiosios šalies pilietis ir lydintieji asmenys turėtų galiojančius kelionės dokumentus ir visus

kitus būtinus papildomus dokumentus, tokius kaip įvažiavimo ir (arba) tranzito vizos, pažymėjimai ar pažymos;

- b) kuo greičiau praneša savo diplomatinėms ir konsulinėms atstovybėms trečiojoje tranzito ir paskirties šalyse apie jungtinio skrydžio rengimą, kad būtų suteikta reikalinga pagalba.

7 straipsnis

Paskutinis straipsnis

Vykdydamos jungtinius išsiuntimus oro transportu valstybės narės atsižvelgia į priede nurodytas bendrąsias gaires dėl jungtinio išsiuntimo oro transportu saugos nuostatų.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

9 straipsnis

Adresatai

Remiantis Sutartimi, šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 2004 m. balandžio 29 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. McDOWELL

PRIEDAS

BENDROSIOS GAIRĖS DĖL JUNG TINIO IŠSIUNTIMO ORO TRANSPORTU SAUGOS NUOSTATŲ

1. ETAPAS PRIEŠ SUGRAŽINIMĄ

1.1. Reikalavimai grąžinamiesiems

1.1.1. Teisinė padėtis

Jungtiniai skrydžiai organizuojami nelegaliems gyventojams, kurie neatitinka arba nebeatitinka įvažiavimo, buvimo ar gyvenimo Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje sąlygų. Organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė užtikrina, kad kiekvieno grąžinamojo, už kurį ji atsakinga, teisinė padėtis leistų jį išsiųsti.

1.1.2. Medicininė būklė ir medicininiai dokumentai

Organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė užtikrina, kad grąžinamieji, už kuriuos jos atsakingos, būtų tinkamos sveikatos būklės, kuri leidžia valstybei teisiškai ir faktiškai jį saugiai išsiųsti oro transportu. Grąžinamiesiems su žinomais sveikatos sutrikimais arba su medicininio gydymo poreikiu parūpinami medicininiai dokumentai. Šiuose medicininuose dokumentuose nurodomi medicininiai patikrinimų rezultatai, diagnozė ir galimai reikalingi vaistai, kad būtų galima imtis būtinų medicininų priemonių. Jei lydintis medicinos personalas negali tinkamai suprasti kalbos, kuria buvo išduoti medicininiai dokumentai, pateikiamos jų versijos keliomis kalbomis. Organizuojančios ir dalyvaujančios valstybės narės raginamos naudoti bendras standartines medicininų dokumentų formas arba tinkamumo skristi pažymas. Prieš išsiuntimo operaciją dalyvaujančios valstybės narės iš anksto praneša organizuojančiajai valstybei narei apie bet kokią sveikatos būklę, kuri gali paveikti galimybę išsiųsti grąžinamąjį. Organizuojančioji valstybė narė turi teisę atsisakyti į jungtinį skrydį priimti bet kurį grąžinamąjį, kurio medicininė būklė reikštų, kad jo grąžinimas nesuderinamas su saugos ir orumo principais.

1.1.3. Dokumentai

Organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė užtikrina, kad kiekvienas grąžinamasis turėtų galiojančius kelionės dokumentus ir kitus būtinus papildomus dokumentus, pažymėjimus ir pažymas. Iki atvykimo į paskirties vietą dokumentus saugo įgaliotas asmuo.

Organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė turi užtikrinti, kad esant būtinybei, lydintieji asmenys ir atstovai turėtų įvažiavimo vizas į jungtinio skrydžio tranzito valstybę (-es) ir paskirties valstybę.

1.1.4. Pranešimai

Organizuojančioji valstybė narė užtikrina, kad apie išsiuntimo operaciją būtų iš anksto pranešta ir pasikonsultuota su aviakompanija, jei reikia, su tranzito valstybėms, taip pat su paskirties valstybe.

1.2. Reikalavimai lydintiesiems asmenims

1.2.1. Organizuojančiosios valstybės narės lydintieji asmenys

Kai visiems grąžinamiesiems lydinčius asmenis paskiria organizuojančioji valstybė narė, kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė paskiria bent du atstovus, kurie būtų orlaivyje; jie turi paskirties valstybės vietos valdžios institucijoms perduoti grąžinamuosius, už kuriuos yra atsakingi.

1.2.2. Dalyvaujančiųjų valstybių narių lydintieji asmenys

Kai organizuojančioji valstybė narė ketina rūpintis tik grąžinamaisiais iš savo šalies, dalyvaujančiosios valstybės narės pasirūpina lydinčiais asmenimis grąžinamiesiems, už kuriuos jos yra atsakingos. Tokiais atvejais įvairių nacionalinių padalinių dalyvavimui reikalingas abipusis organizuojančiosios valstybės narės ir dalyvaujančiųjų valstybių narių susitarimas dėl saugos taisyklių, kaip nurodyta šiose bendrosiose gairėse ar kituose valstybių narių susitarimuose, ir iš anksto konsultuojamasi dėl visų operacijos elementų.

1.2.3. *Privataus sektoriaus lydinčiųjų asmenų panaudojimas*

Kai dalyvaujančioji valstybė narė pasinaudoja privataus sektoriaus lydinčiais asmenimis, tos valstybės narės valdžios institucijos į orlaivį paskiria bent vieną oficialų atstovą.

1.2.4. *Lydinčiųjų asmenų įgūdžiai ir apmokymas*

Į jungtinius skrydžius paskiriami lydintieji asmenys turi būti iš anksto specialiai apmokyti, kad galėtų atlikti šias užduotis; priklausomai nuo užduoties, jiems turi būti parūpinta būtina medicinos specialistų pagalba.

Pageidautina, kad jungtiniuose skrydžiuose dirbantys lydintieji asmenys būtų susipažinę su organizuojančiosios valstybės narės ir dalyvaujančiųjų valstybių narių išsiuntimo reikalavimais. Todėl valstybės narės raginamos apsikeisti informacija apie savo atitinkamus mokymo kursus lydintiesiems asmenims ir siūlyti mokymo kursus kitų valstybių narių lydintiesiems asmenims.

1.2.5. *Lydinčiųjų asmenų elgesio kodeksas*

Lydintieji asmenys neginkluoti. Jie gali dėvėti civilių drabužius, ant kurių identifikavimo tikslu yra skiriamoji emblema. Kitas deramai akredituotas lydintis personalas taip pat dėvi skiriamąsias emblemas.

Siekiant užtikrinti optimalią saugą, lydintieji asmenys orlaivyje užima strategines vietas. Be to, jie atsisėda su grąžinamaisiais, už kuriuos yra atsakingi.

1.2.6. *Susitarimai dėl lydinčiųjų asmenų skaičiaus*

Lydinčiųjų asmenų skaičius nustatomas kiekvienu atveju atlikus galimą rizikos analizę ir bendrai pasikonsultavus. Daugeliu atvejų rekomenduojama, kad jis būtų bent lygus orlaivyje esančių grąžinamųjų skaičiui. Kai būtina, paramai paskiriama pastiprinimo grupė (pavyzdžiui, tolimųjų skrydžių atveju).

2. ETAPAS PRIEŠ IŠVYKIMĄ IŠVYKIMO AR SUSTOJIMO ORO UOSTUOSE

2.1. **Transportavimas į oro uostą ir buvimas jame**

Transportavimui į oro uostą ir buvimui jame taikomi šie reikalavimai:

- a) iš esmės lydintieji asmenys ir grąžinamieji turi būti oro uoste tris valandas prieš išvykimą;
- b) grąžinamiesiems turi būti trumpai pranešta apie jų grąžinimo vykdymą ir patarta, kad jie būtų suinteresuoti visiškai bendradarbiauti su lydinčiais asmenimis. Turi būti aiškiai pasakyta, kad nebus taikstomasi su jokių trukdančių elgesiu, ir dėl to išsiuntimo operacija nutraukta nebus;
- c) organizuojančioji valstybė narė išvykimo oro uoste pasirūpina saugia vieta, kad būtų užtikrintas diskretiškas grąžinamųjų susibūrimas ir saugus įlaipinimas į orlaivį. Šioje vietoje taip pat užtikrinamas bet kurios kitos valstybės narės orlaivio, vežančio grąžinamuosius, kurie prisijungs prie jungtinio skrydžio, atvykimas;
- d) jei jungtinį skrydį vykdančiai orlaivis turi sustoti kitos valstybės narės oro uoste ir paimti grąžinamuosius, ta valstybė narė atsako už saugios vietos oro uoste parūpinimą;
- e) dalyvaujančiosios valstybės narės atstovai perduoda grąžinamuosius, už kuriuos jie yra atsakingi, buvimo vietos valstybės narės pareigūnams, kurie paprastai yra iš organizuojančiosios valstybės narės. Kai reikia, dalyvaujančiosios valstybės narės atstovai nurodo, kurie iš grąžinamųjų išreikšė savo ketinimą nelipti į orlaivį ir ypač kuriems iš jų reikia ypatingo dėmesio dėl fizinės ar psichologinės būklės;
- f) valstybė narė yra atsakinga už bet kokią aukščiausios suverenios galios vykdymą (pavyzdžiui, prievartos priemones). Kitų dalyvaujančiųjų valstybių narių lydintieji asmenys jėgą gali panaudoti tik savigynai. Be to, nesant buvimo vietos valstybės narės teisės saugos pareigūnų arba siekiant suteikti paramą teisės saugos pareigūnams, lydintieji asmenys, iškilus tiesioginiam ir rimtam pavojui, gali imtis pamatuotų ir adekvačių veiksmų, kad neleistų grąžinamajam pabėgti, pakenkti sau, trečiajam šaliai ar sugadinti nuosavybę.

2.2. Užregistravimas, įsodinimas ir saugos patikrinimas prieš pakilimą

Užregistravimo, įsodinimo ir saugos patikrinimo prieš pakilimą tvarka:

- a) buvimo vietos valstybės narės lydintieji asmenys yra atsakingi už užregistravimą ir pagalbą praeinant kontrolės postus;
- b) prieš įsodinimą į jungtinio skrydžio orlaivį visi grąžinamieji kruopščiai patikrinami saugos sumetimais. Visi daiktai, kurie gali kelti grėsmę asmenų ir jungtinio skrydžio saugai, turi būti paimti ir padėti bagažo patalpoje;
- c) grąžinamųjų lagaminai keleivių salone nelaikomi. Visi bagažo patalpoje padėti lagaminai saugos sumetimais patikrinami ir ant jų uždedama etiketė su savininko pavarde. Iš lagaminų pašalinama viskas, kas laikoma pavojinga pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) taisykles;
- d) pinigai ir vertingi daiktai sudedami į permatomą maišelį, ant kurio užklijuojama etiketė su savininko pavarde. Grąžinamiesiems pranešama apie tvarką, taikomą atskirai padėtiems daiktams ir pinigams;
- e) organizuojančioji valstybė narė kiekvienai išsiuntimo operacijai nustato didžiausią leistiną kiekvieno grąžinamojo bagažo svorį;
- f) buvimo vietos valstybės narės personalas, kai reikia, padedant išsiuntimo operacijos lydintiesiems asmenims, įsodina visus grąžinamuosius į jungtinio skrydžio orlaivį.

3. TVARKA SKRYDŽIO METU

3.1. Saugos priemonės orlaivyje

Skrydžio metu orlaivyje taikomos šios saugos priemonės:

- a) organizuojančiosios valstybės narės išsiuntimo operacijos vadovas nustato bendrą saugos ir priežiūros planą, kuris turi būti vykdomas orlaivyje (judėjimas salone, valgymas ir t. t.). Apie saugos ir priežiūros planą visiems lydintiesiems asmenims turi būti pranešta prieš išsiuntimo operacijos pradžią;
- b) tais atvejais, kai grąžinamieji yra skirtingų tautybių, keleivių salone jie susodinami pagal už jų išsiuntimo įvykdymą atsakingą valstybę narę ir pagal galutines paskirties vietas;
- c) saugos diržai turi būti užsegti viso skrydžio metu;
- d) reikšmingo incidento orlaivyje atveju (t. y. kai trukdantis elgesys gali pakenkti operacijos užbaigimui ar orlaivyje esančių asmenų saugumui) organizuojančiosios valstybės narės operacijos vadovas, palaikydamas artimą ryšį su orlaivio kapitonu arba jo nurodymu, vadovauja operatyviniams veiksams atstatant tvarką.

3.2. Prievartos priemonių panaudojimas

Prievartos priemonės naudojamos taip:

- a) prievartos priemonės naudojamos su reikiama pagarba grąžinamųjų asmens teisėms;
- b) prievarta gali būti naudojama tų asmenų atžvilgiu, kurie atsisako ar priešinasi išsiuntimui. Visos prievartos priemonės yra adekvačios ir neviršija pagrįsto jėgos panaudojimo. Išsaugomas grąžinamojo orumas ir fizinė neliečiamybė. Todėl esant abejonėms, išsiuntimo operacija, tame tarpe teisėtos prievartos taikymas dėl grąžinamojo priešinimosi ir pavojingumo, sustabdomas remiantis principu „išsiuntimas nevykdomas bet kokia kaina“;
- c) bet kokios prievartos priemonės neturi sumažinti ar kelti pavojaus grąžinamojo gebėjimui normaliai kvėpuoti. Tuo atveju, kai naudojama prievartos jėga, siekiant išlaikyti normalią kvėpavimo funkciją reikia užtikrinti, kad grąžinamojo krūtinė būtų vertikaliaje padėtyje ir kad niekas nepaveiktų jo krūtinės;
- d) besipriešinančius grąžinamuosius galima suvaržyti suvaržymo priemonėmis, kurios nekeltų pavojaus jų orumui ir fiziniam neliečiamumui;
- e) iš anksto prieš išsiuntimo operaciją organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujanti valstybė narė susitaria dėl leistinų suvaržymo priemonių sąrašo. Išsiuntimo palengvinimui draudžiama naudoti raminamuosius, neapribojant kritiniais atvejais taikomų priemonių, siekiant užtikrinti skrydžio saugą;
- f) visi lydintieji asmenys informuojami ir perspėjami apie leistinas ir draudžiamas suvaržymo priemones;

- g) suvaržyti grąžinamieji viso skrydžio metu yra nuolat stebimi;
- h) sprendimą laikinai nuimti suvaržymo priemonės priima išsiuntimo operacijos vadovas arba vadovo pavaduotojas.

3.3. Medicinos personalas ir vertėjai

Medicinos personalo ir vertėjų dalyvavimo tvarka:

- a) jungtinio skrydžio metu turi būti bent vienas gydytojas;
- b) gydytojui prieinami bet kokie svarbūs medicininiai grąžinamųjų dokumentai ir prieš išvykimą jam pranešama apie grąžinamuosius su tam tikrais sveikatos sutrikimais. Atsakingos institucijos turi įvertinti sveikatos sutrikimus, apie kuriuos nebuvo iš anksto žinoma ir apie kuriuos sužinoma prieš pat išvykimą, jei jie gali daryti poveikį išsiuntimo įvykdymui;
- c) vaistus grąžinamiesiems gali skirti tik gydytojas po nustatytos tikslios medicininės diagnozės. Skrydžio metu orlaivyje turi būti laikomi grąžinamajam reikalingi vaistai;
- d) kiekvienam grąžinamajam turi būti sudarytos sąlygos tiesiogiai arba per vertėją kreiptis į gydytoją ar lydinčiuosius asmenis ta kalba, kuria jis ar ji gali reikšti savo mintis;
- e) organizuojančioji valstybė narė užtikrina, kad išsiuntimo operacijoje dalyvautų tinkamas medicinos ir kalbų personalas.

3.4. Išsiuntimo operacijos dokumentai ir stebėjimas

3.4.1. Įrašai ir trečiųjų šalių stebėtojai

Trečių šalių stebėtojai gali daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus tik iš anksto susitarę su organizuojančiąja valstybe narė ir dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis;

3.4.2. Išsiuntimo operacijos vidaus ataskaitos

Jei bendra ataskaita nerengiama, organizuojančioji valstybė narė ir dalyvaujančiosios valstybės narės apsieičia savo išsiuntimo operacijos vidaus ataskaitomis. Tai ypač svarbu, jei išsiuntimo operacija nepavyko. Visos užduočių ataskaitos yra ypatingai slaptos ir skirtos tik vidaus naudojimui. Į ataskaitas įtraukiami pranešimai apie įvykusius incidentus ir prievartos bei medicininės priemonės.

3.4.3. Nušvietimas masinėse informavimo priemonėse

Organizuojančioji ir dalyvaujančiosios valstybės narės prieš išsiuntimo operaciją susitaria dėl jos paviešinimo (jei nusprendžiama paviešinti) pobūdžio ir laiko. Informacija apie išsiuntimo operaciją paprastai pateikiama tik jai pasibaigus. Reikia vengti lydinčiųjų asmenų nuotraukų ar asmeninių duomenų paviešinimo.

4. TRANZITO ETAPAS

Tranzito metu valstybėje narėje taikoma 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/110/EB dėl pagalbos tranzito, susijusio su išsiuntimu oro transportu, atvejais ⁽¹⁾.

5. ATVYKIMO ETAPAS

Atvykus:

- a) organizuojančioji valstybė narė yra atsakinga už kreipimąsi į paskirties šalies valdžios institucijas; į šį procesą įtraukiamos dalyvaujančiosios valstybės narės;
- b) organizuojančiosios valstybės narės išsiuntimo operacijos vadovas yra atstovas, kuris atvykus užmezga pirmą kontaktą su vietinėmis valdžios institucijomis, išskyrus atvejus, kai prieš atvykimą organizuojančioji ir dalyvaujančiosios valstybės narės susitaria dėl kito atstovo;
- c) organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė paskirties valstybės valdžios institucijoms perduoda grąžinamuosius, už kuriuos jos yra atsakingos, su jų bagažu ir kitais daiktais, kurie buvo paimti prieš įlipant į orlaivį. Atvykus, vadovaujantieji organizuojančiosios ir dalyvaujančiųjų valstybių narių atstovai yra atsakingi už grąžinamųjų perdavimą vietinėms valdžios institucijoms. Lydintieji asmenys paprastai iš orlaivio neišlipa;

⁽¹⁾ OL L 321, 2003 12 6, p. 26.

- d) kai tinkama ir įmanoma, organizuojančioji ir dalyvaujančiosios valstybės narės turi pakviesti susijusių valstybių narių konsulinius darbuotojus, imigracijos ryšių palaikymo pareigūnus ar pasirengimo grupes, kad palengvintų grąžinamųjų perdavimą vietos valdžios institucijoms, jei tai atitinka nacionalinę nusistovėjusią tvarką ir procedūras;
- e) grąžinamuosius perdavus vietos valdžios institucijoms, nuimami antrankiai ar kitos suvaržymo priemonės;
- f) grąžinamųjų perdavimas atliekamas išlipus iš orlaivio (atsižvelgiant į situaciją, trapo apačioje arba tam pritaikytoje oro uosto patalpoje). Jei įmanoma, vietos valdžios institucijų atstovams neturėtų būti leidžiama lipti į orlaivį;
- g) paskirties valstybės oro uoste turi būti praleidžiama kuo mažiau laiko;
- h) organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė turi būti parengusi nenumatytų atvejų planą lydintiems asmenims ir atstovams (taip pat grąžinamiesiems, kurių readmisijai nebuvo duotas leidimas), jei po grąžinamųjų išlaipinimo orlaivio išvykimas būtų uždelstas. Esant reikalui, į šį planą įtraukiamas vienos nakties apgyvendinimas.

6. IŠSIUNTIMO OPERACIJOS NEĮVYKDYMAS

Tuo atveju, kai paskirties valstybės valdžios institucijos neleidžia į jos teritoriją arba išsiuntimo operacija turi būti nutraukta dėl kitų priežasčių, organizuojančioji valstybė narė ir kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė prisiima atsakomybę savo sąskaita sugrąžinti grąžinamuosius, už kuriuos jos yra atsakingos, į atitinkamas savo teritorijas.
